

clot, i en docs. ross. de 1310, 1323 etc.; també, però, veig *messes* en un doc. ross. de 1309 (RLR VIII, 64).⁷

L'acc. vulgar 'l'edifici de l'església d'una població', té gran extensió, si bé estrictament popular, en les terres de la llengua: almenys des de Ross. i Cerdanya, fins al Baix Segre i el P. Val. *Carrer de Missa*, davant de l'església a la Roca d'Albera; *Plaça de la Missa* a Cànoes; *El Pontet de Missa* damunt la Ribera d'Eina, entre el poble i l'Església Vella; a Cubells hi ha dues esglésies: *Lo Castell* (dalt del puig on hi havia hagut un castell) i *Missa de Baix*. També a Peníscola em digueren a *missa* designant l'església, i cosa semblant fins a l'Alt Aragó (Torla, 1965).

DERIV.: *Missal* [JoMartorell I, 366]; *missalet* [segle XV], *DAG.*, *missalada*; *missar*. *Missaire* 'home molt devot, sempre oint misses' (Coromines, *Llgr. d. S. LL.*, O. C., 400a18; add. de Fontserè, c. 1925, al seu *DOrt.*). *Misser*.

CPT.: *Missacantant* [Jaume I, 516]. *Missadient*. *Misses-baixes*.

¹ A les bosquíes de l'Alta Vall aragonesa de Gistau es diu que «la madera *acomete* a los animales» quan durant l'arrossec pel camí de ròssec se'ls tira violentament a damunt (Plan, 1955). — ² Aquest passa per ser provinent de *MISSUM*, ben possiblement amb raó (per més que les grafies de -t + -s i de -ss' es confonen tan aviat que potser no s'ha analitzat prou la qüestió), i no sé que s'hagi tingut en compte la colpidora coincidència amb el b-al. ant. *mēti* que vol dir el mateix («speise»), que ja apareix en el *Heliland* (S. IX), i que llavors ja havia format compostos: *mezas* 'ganivet' < *meti-sabs*, *metigēdea* 'manca de menjar, fam', *metilosi*, f. id., tots ells també en el *Heliland*, el qual és d'indiscutible etimologia germànica, cf. gòt. *mat-s*. Val a dir que la brevetat dels mots fa perfectament possible una coincidència casual.

³ Fins al punt que els piadosos recitadors el deformen no entenent-ho: «San Josep y la Mare de Déu i també Nostro Senyor / sí se'n van a llunyas terras, terras de *promessió* / ---», MilàF (*Romlo.*, 9.2, però el bon sagristà que ho recità a St. Llorenç de la Muga deia *provensió*). — ⁴ La forma *messatge* amb *e* és rara en català: a penes algun cas en el període inicial: «vós, seig <n>er, trametet-me un *mesatge* e tramet <t>é-us 30 sol. d'agremonteses» carta d'un capellà de Segarra al bisbe d'Urgell, c. 1260 (PPujol, *DocVgUrg.*, 20.11). — ⁵ Així es veu en el fasc. que dona MiretS (*Congr. Ll. Cat.*, 525) en lloc de *eseg* com es va imprimir. — ⁶ Veg. Du C., s. v. *missa*, 3 i 4. Gramaticalment s'ha de sobreentendre *congregatio fidelium*, o bé potser es tracta del substantiu tardà *missa* 'acció d'enviar o despatxar' ('aneu's-en, això és el comiat, el despatx'). De tota manera heus aquí com s'ho vol explicar (més rebuscadament) Jacobus de Voragine (i es pot tenir en compte a benefici d'inventari): «invocatio autem, quae fit super altare, proprie dicitur *missa* eo, quod coelestis *missus*, scilicet Christus, a patre *mittitur*, qui ipsam hostiam consecrat, et per eundem a nobis patri *mittitur*, ut pro nobis intercedat. Unde Hugo [a Sancto

Victore]: ipsa hostia sacra *missa* vocari potest, qui trans *missa* est; primo a patre nobis per incarnationem. Similiter in sacramento primo a patre nobis per sanctificationem, qua nobiscum esse incipit, postea a nobis patri per *oblationem*, quae pro nobis intercedit», *Legenda Aurea* (§ 182, *De Dedicacione ecclesiae*, ed. Graesse, 845.35ss.). — ⁷ Un mot homònim poc conegut en un passatge de Lull, en el sentit de 'fosa de l'or': «Un hom --- anà a un rey, e dix que ell era alquimista --- aquell hom hac *mès* aur molt en 3 bústies, en les quals havia decocció de herbes --- en semblant de latovari; davant lo rey *mès* aquell hom una de aquelles bústies en la caulera, hon fonia moltes dobles que'l rey li havia donades, per tal que les munciplacàs; l'aur qui era en la bústia pesave-m-dobles, e'l rey n'avia *meses* 2 ·m· en la caldera; e a la fi pesà la *missa* de l'aur 3 ·m· dobles», *Merav.*, NCL. II, 83. Deu ser expressió llatina dels alquimistes, ll. *missa* 'coses posades', cf *mès* i *meses* en el text citat.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
metedor, *metiment*, *mesa*, *mesada*, *admetre*, *admetent*, *admetedor*, *admissió*, *admissible*, *inadmissible*, *no-admissible*, *admetible*, *no-admetible*, *admissible*, *admissibilitat*, *inadmissibilitat*, *inadmissió*, *amissió*, *amissible*, *inamissible*, *cometre*, *cometiment*, *cometedor*, *comès* m., *comesa* f., *comitè*, *comis*, *tenir en comis*, *encomissat*, *comissar*, *pena de comis*, *decomissar*, *decomissació*, *decomís*, *comissari*, *comissaria*, *comissariat*, *comissió*, *comissionista*, *comissionar*, *comissori*, *comissura*, *escometre*, *escometedor*, *escomesa*, *acometre*, *escometedor* (veg. supra), *escometent*, *escometiment*, *dimitir*, *demetre*, *dimissió*, *dimitent*, *dimissionari*, *lletres dimissòries*, *emetre*, *emissió*, *emissor*, *emesa*, *emitent*, *emissari*, *emissiu*, *emissivitat*, *endemesa*, *entremetre's*, *entrametre*, *entremès*, *entremetent*, *entramès*, *entremetjos*, *intermitent*, *intermitència*, *intermissió*, *intromissió*, *esdemetre*, *esdemesa*, *malmetre*, *malmesa*, *malmetent*, *malmetedor*, *malmetiment*, *malmetement*, *malmeticció*, *malmetació*, *malmissió*, *ometre*, *omís*, *omissió*, *omissible*, *permetre*, *permetedor*, *permetent*, *permetiment*, *permissió*, *permis*, *permissori*, *permissiu*, *permissible*, *permissibilitat*, *permissor*, *premissa*, *premetre*, *pretermissió*, *pretermetre*, *prometre*, *prometedor*, *prometiment*, *prometença*, *promesa*, *prometència*, *promissió*, *promès*, *promesa* (cf. supra), *prometatge*, *prometia*, *promissor*, *promissori*, *comprometre*, *compromís*, *compromès*, *compromesa* dels gossos, *compromissari*, *compromissar*, *comprometari*, *comprometedor*, *comprometement*, *comprometença*, *reprometre*, *remetre*, *remis*, *remissió*, *remès*, *remesa*, *remesar*, *remissible*, *irremissible*, *irremissibilitat*, *remitent*, *arremetre*, *sotmetre*, *sotsm-*, *-netiment*, *+sobremesa*, *submis*, *submissió*, *trametre*, *tramit*, *trametiment*, *tramesa*, *trametedor*, *transmissió*, *tra(n)smitir*, *tranmissor*, *transmissible*, *transmissibilitat*, *missus*, *missatge*, *missatge*, *missatgeria*, *missatgia*, *missiu*, *lletra o carta missiva*, *missiva*, *missil*, *missió*, *missionista*, *missioner*, *missionari*, *missionar*, *missionologia*, *messió*, *posar o*